

Glasilo
„Slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani“.

Odgovorni urednik:
J a k o b D i m n i k,
učitelj v Ljubljani.

St. 14. Ljubljana, 16. mal. srpana 1894. XXXIV. leto.

Vsebina: M. Mlakar: Kako postopaj učitelj v prvem šolskem letu, da dobé otroci dobro podlago v branji in pisanji? — L. Lavtar: Fitzga. — E. Lah: Avstrijsko šolstvo v l. 1890. s posebnim ozirom na Kranjsko. — Ukazi in odredbe šolskih oblastev. — Književnost. — Listek. — Naši dopisi. — Društveni vestnik. — Vestnik. — Uradni razpisi učiteljskih služeb. — Listnica uredništva.

Kako postopaj učitelj v prvem šolskem letu, da dobé otroci dobro podlago v branji in pisanji?

(Konec.)

Ves pouk je odvisen od obiskovanja šole. Velikokrat se sliši iz ust tega ali onega učitelja: vsaj bi se še dalo kaj storiti, ko bi učenci šolo redno obiskovali. Ako je šola slabo obiskovana, ni iskati vzroka samo pri učencih in njih stariših, ampak tudi pri učitelju. Ako učitelj ne ume na pravi način učenca na šolo navezati, tudi dobrega obiskovanja ne bo imel. Veliko učencev za to ne obiskuje šole pridno, ker nimajo nikakega veselja do učenja; tega je učitelj sam kriv, ker jih ne zna izpodbujati k učenju, jim ne ume pravega veselja v srca vsaditi, oni postanejo mlačni, slednjič celo leni; ako se je pa lenoba vselila v šolo, potem jo ni moč odpraviti. Pred vsakim poukom naj učitelj s kratkimi besedami učence spominja k pazljivosti. To se lahko zgodi pred molitvijo. Učenci tudi morajo vedeti, čemu je molitev pred in po šoli. Pred šolo je dobro prašati, čemu molimo. Zato namreč, da bi nam Bog pomagal, da se veliko naučimo, da bomo pridni, poslušni. Zakaj po šoli? Bogu se zahvaliti za vse, kar smo se naučili. Na ta način dobe učenci veselje do učenja.

Šolsko leto se začinja v jeseni, kateri sledi ostra zima. Vsak bi rekel: po zimi se v šoli ne more dosti storiti, ker otroci ne morejo redno v šolo hoditi. Nekateri imajo predaleč, drugi nimajo tople obleke,

ali pride slabo vreme, zameti in druge neprijetnosti. In vendar si upam trditi vkljub vsemu ugovarjanju teh ali onih vzrokov, da kar je v prvem polletju storjeno, to je merodajno. Zato naj si učitelj razdeli stvarino tako, da bo — recimo, ako je učitelj na dvorazrednici — konec marejja male in velike črke končal. Velikim črkam ima odločiti tri tedne, kar popolnoma zadostuje. Kadar ima učitelj vse učence pred seboj, takrat naj hiti, naj ne gleda na uro, ampak naj to prehit, kar je morebiti prej zamudil. Najboljše je, si posebej načrt napraviti, to in to hočem ta teden storiti. Seveda učitelja ta načrt včasih oguljufa, pridejo že kake zapreke, da ne more vsega storiti, kar je mislil, pa gleda naj potem na kak način to poravnati. Tudi je po zimi otroke lažje na šolo navezati, kakor po letu. Tudi jim zima ne daje prilike iz šole izostajati, temveč jo daje poletje. Pri tej ali oni družini imajo majhne otroke. Stariši gredo na polje, kdo naj bi doma drobiž varoval, torej je učenec primoran šolo opustiti. Poletje ali sploh vročina dela otroke lene in zaspane. To bi bilo komaj, da bi učitelj vsak četrto ure kaj drugega počel. Ponavljam torej: kar je prvega polletja storjeno, to je merodajno.

Še nekoliko o koristi skupnega branja.

Skupno branje vzdržuje učence pazljive in jih navaja k glatkemu čistemu branju. Najpred naj berejo vsi učenci, potem, kjer je mešana šola, deklice skupaj in dečki skupaj ali pa obratno; naposled ako časa ne zmanjkuje, vsaka klop, slednjič še posamezno, da se otroci bolj urijo v branji. Med skupnim branjem naj učitelj ne bode miren, ampak naj hodi od klopi do klopi se prepričat, ali berejo vsi učenci prav. Naj pazi, da ne bero prehitro, da slabši učenci lažje dohajajo, da branje ni preveč glasno, ampak zmerno in v vedno enakem glasu. Skupno branje naj se v začetku posebno pogosto rabi, pozneje pa zlasti po berilih le sem in tja. Kar zadeva pisanje v pisanke odvisen je začetek tega od števila razredov posameznih šol. Da le znajo učenci recimo male črke na tablico dobro pisati, se lahko začne v pisanke, a ne takoj s črnilom, ampak s svinčnikom. Ko otroci dobe pisanke v roke so nekoliko nekteri še precej neukretni, misleči, da imajo tablice pred seboj, na katere vkljub vsemu učiteljevemu opominjevanju zelo pritiskajo, pritiskali bi tudi na pisanke, in kaj sledi iz tega, si vsak lahko misli sam. Kdo bode na revnih šolah zakladal šolo s peresi in pisankami, katerih bi na ta način ne bilo nikdar dosti; vsaka bi bila le ponesnažena in učitelj bi imel s tem samo jezo in trud. Ako se pa s svinčnikom začne, ni se bati tako zvanih „pack“, počasi se navadijo učenci na papirjevo mehkoto, in ko so spisali jedno pisanko s svinčnikom, lahko učitelj brez skrbi začne z učenci pisati s črnilom. Naj pazi učitelj, da pišejo učenci ravno med vrste, kajti, ko bi ne bilo treba ravno od črte do črte pisati, bi bile pisanke brez črt tudi dobre.

Težavno je to učencem v glavo vcepiti, posebno na šolah, kjer so otroci revni in nimajo tablic s črtami. Zato je ondi dobro začeti najpred s svinčnikom in potem s črnilom.

Sicer se bere v nekterih knjigah, da ni dobro učencem pogosto naloge dajati, a jaz pravim čim pogosteje, tem bolje. Seveda se jim vselej ne sme reči: „Otroci, to nalogo morate narediti“; včasih se tudi lahko milejše zgodi in se jim reče n. pr.: „kdor je priden učenec, ta bode do jutri napisal to in to, bode bral to in ono“. Otroci dobe s tem dokaj veselja do učenja, pozneje se tako navadijo celo na vsakdanje naloge, da jim ni treba reči, za nalogo imate to in ono storiti.

Po tem načrtu sem se ravnala in imela vspeh, katerega je g. nadzornik sam odobral. Učence v vsakem oziru dobro pripraviti na ta pouk, na pravi način jim predstavljati in vcepljati v glavice (če so prav včasih s slamo namesto z možgani napolnjene) glasove, njih znamenja, jim pravo veselje do učenja zasaditi v srca, bil je namen današnje moje naloge. Mislim, da sem Vas, ako ne popolnoma, vendar deloma prepričala, da učitelju vse praktične knjige nič ne pomagajo, ako jih ne zna prav rabiti. Najbolje je, ako se učitelj ravna po svojem prepričanju in lastni skušnji. Upam, da mi boste tudi milostljivi pri oceni; starejši gg. učitelji in gg. učiteljice imajo pa več skušnje kot jaz, ker delujem še le malo časa na šolskem polji. Kličem Vam pa: Trudimo se, skrbimo za našo slovensko mladino, da jo bomo vzgojevali in podučevali tako, da bomo lahko veseli sadu, katerega je naš trud obrodil.

M. Mlakar.

F i t z g a.

(Dalje.)

IV. Dejanje. a) $15:5$ ($47:9$); $? \times 5 = 15$, ali $5 \times ? = 15$, naslanja se na III.

b) $60:3 =$; 3. del od 6 des. itd.; naslanja se na a).

c) $60:20 =$; 2 des. v 6 des. itd.; naslanja se na a).

d) $69:3$ ($65:3$); 3. del od $60 = 20$, 3. del od $9 = 3$ itd.; naslanja se na b) in a).

e) $75:3 =$; $75 = 60 + 15$ itd.; naslanja se na b) in a).

Take stopinje imamo pri ustmenem računanji, tudi za višje številne pristne, in take stopinje imamo tudi pri pismenem računanji. Navedem jih le za pismeno množenje; za pismeno deljenje pa le podstopinja zadnje stopinje.

I. Množenje. a) $146 \times 6 = ?$

146

146

146

146

146

146

876

To postopanje je lahko umljivo, vendar dolgo po obliki in po izrazu. Preide se torej z nje na krajšo:

β) $\overset{\text{st D J}}{146} \times 6$ 6 krat 6 jednic je 36 jednic ali 3 des. in 6 jedn., 6 jedn. napišemo na mesto jednic in 3 des. štejemo naprej; itd. To postopanje je po obliki že krajše, po izrazu tudi; vendar se da še krajšati.

γ) $\overset{\text{st D J}}{146} \times 6$ 6 krat 6 je 36, ostane 3 itd. To postopanje je kolikor mogoče kratko in ostane kot pravilo za množenje z osnovnimi števili.

b) $46 \times 10 = ?$ Naslanjati se moramo na stopnjo a) ter govorimo: 10 krat 6 je 60, ostane 6, 10 krat 4 je 40 in 6 je 46. — Ko so učenci na tak način naredili več računov, spoznajo sami znano pravilo za kratko množenje z 10.

c) $372 \times 20 = ?$; naslanja se na stopnjo a) in b), vzame se namreč 2kratno število 372 10krat itd. Ko so učenci več takih primerov izračunali, preidejo sami na znano kratko pravilo za mehanično računanje.

Tu sem spada tudi množenje s $100 \times 10 \times 10$, s stoticami n. pr. s $300 = 3 \times 100$, s $1000 = 10 \times 100$ itd.

α) 372×132
 $372 \times 100 = 37200$
 $372 \times 30 = 11160$
 $372 \times 2 = 744$
 $372 \times 132 = 49104$

Ta oblika je najdaljša, vendar naj bolj lahko umljiva naslanja se na prejšnje stopinje a), b) in c). Ko so učenci nekoliko časa, recimo nekoliko ur, na tak način računali, začno si misliti, kaj je treba teh ničel in prestopijo pod učiteljevim vodstvom na krajši obliko.

β) 372×132
 $372 \times 1 = 372$
 $372 \times 3 = 1116$
 $372 \times 2 = 744$
 $372 \times 132 = 49104$

Spet si začno učenci, ko so nekoliko ur računali, misliti, ali bi se ne dalo tudi krajše pisati? Prepelje jih torej učitelj na najkrajšo obliko:

γ) 372×132
 372
 1116
 744
 49104

kjer se umaknemo nepotrebnemu napisavanju števil 372 in števil 1, 3 in 2. Ta najkrajša oblika je sposobna za spretno mehanično računanje. Ponavljano napisovanje števil zasledujemo tudi v zgodovini razvitka posameznih operacij.

II. Deljenje. α) $486:243 = ?$ (1358:632). Pri tej podstopinji je glavna naloga, da se kvocijentova številka določi na kolikor mogoče priprost način. Naše misli se razvijajo tako-le: 243 je v 486 blizu tolikokrat, kolikorkrat je 200 v 400, ali 2 stot. v 4 stot. ali 2 v 4; 2 je v 4 2krat; poskusimo:

$\overset{486}{486}:243 = 2$ ali je tudi 243 v 486 2krat, ter množimo 243 z 2, itd. Ko so učenci recimo kar naravnost več ur na

tak dolg način delili, začno si misliti: Zakaj ne rečemo kar na kratko „2 v 4“ (6 v 13), da bi dobili številko 2 v kvocijentu, in ko učitelj tako duševno stanje zapazi, pa jih prepelje na kratko mehanično računanje. Zdaj znajo učenci kvocijentovo številko določevati; predenj pa na drugo stopinjo t. j. razstavljanje dividenda na delne dividende, preidemo, treba je spoznanja, kaj kvocijentova številka in ostanek pomenita. To se doseže s priprosto predvajo:

b) 8 des.: 4 = 2 des., $\frac{62 \text{ stot.} : 7 = 8 \text{ stot.}}{6 \text{ stot.} = \text{ostanek}}$ itd. Kvocijent in ostanek pomenita isto kakor dividend.

$$\begin{array}{r} \text{TS DJ} \\ \text{c) } \alpha) \quad 543,2 : 326 = 16 \\ \quad \quad 326 \\ \quad \quad \hline \quad \quad 2172 \\ \quad \quad 1956 \\ \quad \quad \hline \quad \quad 216 \end{array}$$

Ker 326 ni v 5, ne dobimo nobenih ti-sočic; tudi v 54 ni, torej v kvocijentu tudi ni stotic; 326 je pač v 543, torej je 543 prvi delnik kvocijent in prva

številka kvocijenta pomeni desetice. Zdaj delimo po stopinji, kakor je učencem že znano in dobimo ostanek 217, kateri pomeni desetice. 218 des. je 2170 jedn. in 2 jodnici je 2172 jed., dividendom številka 2 pride torej doli k 217 in 2172 je drugi delni dividend, itd.

Na ta način se računa več ur in učenci spoznavajo, da je tu glavna naloga „razstavljanje dividenda na delne dividende“ in začno po krajši obliki hrepeneti. Ko je tako duševno stanje nastopilo, preide učitelj na krajšo obliko v izraževanju.

$$\begin{array}{r} \beta) \quad 543,2 : 326 = 16 \\ \quad \quad 326 \\ \quad \quad \hline \quad \quad 2172 \\ \quad \quad 1956 \\ \quad \quad \hline \quad \quad 216 \end{array}$$

326 ni v 5, ni v 54, pač pa je v 543; 3 v 5 je 1 krat itd. Pri odštevanji se še zmerom govori: 6 od 13 ostane 7 itd. Pozneje pa se pride na odštevanje v

smislu prištevanja.

$$\begin{array}{r} \gamma) \quad 5432 : 326 = 16 \\ \quad \quad 2172 \\ \quad \quad \hline \quad \quad 216 \end{array}$$

Ko so učenci popolnoma spretni za deljenje po stopinji β), pri kateri odštevajo v smislu prištevanja, potem naj jih učitelj prevede na najboljšo obliko γ), po kateri se samo ostanki napisujejo, in naj pri tej tudi zmerom ostane.

Da je torej računanje z večimi števili mogoče, treba je krajšati številno vrsto (z dekadičnim sistemom), treba je krajšati izvrševanje računov naslanjaje se na stopinje, kakeršne smo v prejšnjem spoznali. Sploh mora biti račun kolikor mogoče kratek, da se umaknemo vsakemu nepotrebnemu delu. Na pamet se je treba le osnovne vaje naučiti, se ve da še le, ko so jih učenci razumeli, in do živega; vse drugo opravlja naš um.

Iz navedenih stopinj je pa tudi razvidno, kako sledi predstava za predstavo, kako porodi predstava novo predstavo, kako ima sledeča

predstava že pripravljeno sorodno predstavo, s katero se ima spojit in se tudi pri pravem pouku neusahljivo spoji.

Zdaj si pa oglejmo še učenca samega, kateremu imamo one predstave prisvojiti. Skušnja nas uči:

1.) Vsa številna vrsta je za učenca, ki vstopi v šolo, predolga, zapomniti si je ne more v kratkem. Posebno mu pa delajo težave pojmi raznovrstnih jednot, desetice, stotice itd. — Desetico in stotico spozna pri dobrem pouku še le v 2. šolskem letu, v 1. šolskem letu je zato premalo pripravljen. Akoravno se učenci 1. šolskega leta le v številnem prostoru do 20 premikajo, vendar dospejo polagoma do 30, do 40 itd. do 100 v spoznanji številne vrste; isto opazujemo pri učencih 2. šolskega leta, oni uhajajo čez 100 in spoznajo številno vrsto do 1000, ako jim daje učitelj tu pa tam male migljeje; drugače je v višjih prostorih, brez učitelja preneha v 3. šolskem letu samostojna gibljivost učencev v spoznanji višjih prostorov številne vrste.

2.) Učenec mora najpred naprej šteti, potem ga učimo, da šteje nazaj; prvo mu je laglje, kakor drugo, torej tudi seštevanje laglje, kakor odštevanje. Da zadnje prav jasno vidiš, poskusi očenaš nazaj moliti; če hočeš, da se ti sploh mal košček, recimo jedna prošnja na tak način posreči, moraš si jo celi čas v navadnem redu pred misli staviti, da jo poveš tudi narobe. Učencu se ravno tako godi, ako šteje nazaj, če tudi ne s tolikimi ovirami.

3.) Razstavljanje in dopolnjevanje števil dela učencu 1. šolskega leta od začetka težave; ko pa znajo učenci v prostoru do 10 gladko seštevati in odštevati, potem pa zmagajo omenjeni vaji popolnoma lahko.

4. Učenec 1. šolskega leta ne more razumeti deljenja (merjenja in delitve števil) — tu mislim zmerom na osnovne vaje —, celo množenje mu dela preglavice. Množenje teče učencem 2. šolskega leta, merjenje in delitev pa še le učencu 3. šolskega leta popolnoma gladko.

5. Vsak človek tem bolj pa otrok mora si predstavo, s katero novo predstavo, živo prisvojiti. Med obema predstavama mora torej miniti primeren čas, če hočemo v učenčevem duhu oni pretek osnovati, katerega imenujejo psihologi apersepcijo. Kaj pa iz takih skušenj sledi?

1.) V 1. šolskem letu se ne more torej tudi ne sme cela številna vrsta učencem podati. Postopanje po številnih prostorih n. p. v 1. šolskem letu od 1—20, v 2. šolskem letu od 1—100 itd. je torej jedna najmenitnejših novjih pridobitev za pouk iz računstva (prim. predstoječo točko 1). Na pojme višjih jednot se more v 1. in v 2. šolskem letu samo pripravljati.

2. Z razstavljanjem števil pouk iz računstva začeti in vse operacije na to opirati, je napačno, ni psihologično.

3. Nazaj šteti začni še le, če učenci že dobro naprej štejejo; ravno tako začni v odštevanji šele vaditi, če učenci že dobro seštejejo, osobito tudi zaradi tega, ker se prvo tudi naslanja na drugo.

(Dalje prih.)

L. Lavtar.

Avstrijsko šolstvo v l. 1890. s posebnim ozirom na Kranjsko.

(Dalje.)

Delarne so na Kranjskem samo 3,* in sicer v Ljubljani 2, v Logatcu 1; risarna je 1 v Ljubljani; telovadnic 7, in sicer 3 v Ljubljani, po 1 v Postojini, Krškem, Logatcu in Črnomlji. Odprtih telovadnih prostorov je 26, in sicer: 7 v kočevskem, 5 v postojinskem, 4 v litijemskem, 3 v krškem, po 2 v krškem glavarstvu in v ljubljanski okolici, po 1 v kranjskem, logaškem in radovljiškem glavarstvu.

Kuri se po vseh kranjskih šolah izključljivo le v pečeh.

Ventilacijo imajo 104 šole (24 po mestih in trgih, 80 po deželi), brez ventilacije je 218 šol (18 po mestih in trgih, 200 po deželi); posebej pa: v glavarstvu postojinskem 19, oziroma 17; črnomaljskem 13, oz. 6; litijemskem 10, oz. 13; kranjskem 9, oz. 25; ljubljanski okolici 9, oz. 20; logaškem 9, oz. 15; krškem 7, oz. 18; kočevskem 6, oz. 29; radovljiškem 6, oz. 19; novomeškem 6, oz. 25; kamniškem 6, oz. 27; v Ljubljani 4, oz. 4.

Po deželnih zakonih gre le voditeljem službeno stanovanje, ako mogoče v šolskem poslopju, obstoječe iz 2 sob in potrebnih stranskih prostorov, eventualno pravica do primerne stanarine. Drugo učno osebje ima pravico do prostega stanovanja, ako jo je uživalo že takrat, ko je stopil dotični deželni zakon v veljavo.

Zadnje šolsko popisovanje se je bavilo le z onimi stanovanji, katera so se nahajala v šolskih poslopih samih.

Po mestih in trgih ima 60·2% javnih šol službinska stanovanja za voditelja, 19·8% pa za drugo učno osebje; po deželi 83·0%, oz. 26·6%; sploh pa 78·6% oz. 25·3%.

Več kot tri četrtine šolskih voditeljev je imelo naturalna stanovanja, in sicer več po deželi, kakor po mestih in trgih; tudi drugo učno osebje je imelo pogostejše naturalna stanovanja po deželi, kakor po mestih in trgih. Število onega učnega osebja, katero je uživalo naturalna stanovanja, ne da bi imelo pravice do njih, je po deželi precej znatno, to pa dostikrat zategadelj, ker so prebivali v prostorih, ki so pridržani za slučaj razširjenja šol šolskim sobam.

Sedaj že več. U.

Na Kranjskem je imelo 260 javnih šol stanovanja za voditelja in sicer 33 v glavarstvu postojinskem, 30 v glavarstvu kočevskem, 28 v novomeškem, 27 v ljubljanski okolici, 26 v kranjskem, 23 v kamniškem, 21 v logaškem, 18 v radovljiškem, po 17 v črnomaljskem in litijskem, 16 v krškem, 4 v Ljubljani; 42 pa tudi za drugo učno osebje, in sicer: 7 v glavarstvu logaškem, po 6 v kočevskem, litijskem in radovljiškem, po 4 v krškem, novomeškem in črnomaljskem, 3 v postojinskem, po 2 v kamniškem in kranjskem, 1 v kočevskem, 0 v Ljubljani.

Po državnem šolskem zakonu mora imeti vsak šolski okraj svojo učiteljsko knjižnico, okrajna učiteljska knjižnica imenovano, v oskrbi okrajne učiteljske konferencije, oziroma posebnega odbora, in ako mogoče vsaka šola svojo šolsko knjižnico, katera je zopet knjižnica za učitelje in knjižnica za šolske otroke.

V Avstriji dobra tretjina javnih ljudskih šol nima knjižnic za učitelje, in dobra petina knjižnic za otroke. Na Kranjskem je z učiteljskimi knjižnicami po številu tako kot v Avstriji sploh, s knjižnicami za otroke pa boljše, ker jih le devetina šol nima. Drugače je z zalogo; učiteljske knjižnice so na Kranjskem tudi zelo tako založene, kakor v Avstriji sploh, veliko slabše pa otroške; vendar tudi v tem obziru Kranjska ni še med najslabšimi kronovinami, ker še vedno prekaša Tirolsko, Galicijo, Bukovino in Dalmacijo.

Tudi glede knjižnic odločno nadkriljujejo šole po mestih in trgih one po deželi. Po mestih in trgih je na avstrijskih javnih ljudskih šolah 2591 učiteljskih knjižnic s 431.829 zvezki, po deželi pa 8614 s 338.715 zvezki; otroških knjižnic je po mestih in trgih 2852 s 544.628 zvezki, po deželi pa 11.129 z 1.109.712 zvezki.

Po mestih in trgih ima 76·1% javnih ljudskih šol učiteljskih knjižnic in pride na vsako knjižnico 166·7 zvezkov, po deželi pa 60·6% z le 39·3 zvezki na vsako knjižnico. Po mestih in trgih ima nadalje 83·8% šol šolarske knjižnice in pride na vsako tako knjižnico po 191 zvezkov; po deželi pa le 78·3% z 99·7 zvezki na vsako tako knjižnico.

Na Kranjskem ima po mestih in trgih 30 šol učiteljske 37 pa otroške knjižnice; prve imajo 3995, druge 4503 zvezke; po deželi ima pa 168 šol učiteljske in 249 šol šolarske knjižnice, od katerih imajo prve 8101, druge pa 13.595 zvezkov. Vsaka učiteljska knjižnica ima po mestih in trgih po 133, po deželi pa le po 482 zvezkov; vsaka šolarska pa: po mestih in trgih 122, po deželi pa po 53·8 zvezkov. Šolarske knjižnice so torej na Kranjskem po deželi boljše preskrbljene, kakor po mestih in trgih.

Absolutno največ učiteljskih knjižnic ima Postojina, najmanj Ljubljana; absolutno najbolj založene Logatec (o Postojini manjkajo podatki), najslabše Litija; relativno največ učiteljskih knjižnic ima

Postojina, najmanj Kranj; najboljše založene Ljubljana, najslabše založene Litija. Absolutno največ otroških knjižnic ima Postojina, najmanj Ljubljana; absolutno najbolj založene Ljubljanska okolica, najslabše Litija; relativno največ Ljubljana in Postojina, najboljše založene Ljubljana, najslabše Litija.

Po državnem zakonu za ljudske šole iméj, ako mogoče, vsaka šola po deželi vrt za učitelja in pa nasade kot kmetijska poskuševališča. Prispevke za šolske vrtove je urediti po deželnih zakonih, kateri pa v obče naravnost ne zaukazujejo, da je šolske vrtove morati imeti vsakej šoli po deželi. Učna uprava je napravo šolskih vrtov vedno pospeševala in že zakon o šolskih zgradbah daje takim prostorom prednost, na katerih se poleg jemlje v pošte v tudi lahko šolski vrt.

Po deželi ima v Avstriji 7791 šol vrtove, sploh pa 9248 šol, ali 54·2⁰/₀, oziroma 52·5⁰/₀ to je dobra polovica. Kranjska je v tem obziru še na boljšem, kakor Avstrija sploh; nadkriljujejo jo le Šlezija, Štajarska, Češka in Koroška.

Po glavarstvih se kranjski šolski vrtovi takole razdele: absolutno največ jih ima Novo Mesto, namreč 27; Postojina 26, Kočevje 22, Ljubljanska okolica 21, Kamnik 19, Logatec 18, Črnomelj 16, Krško 15, Litija 13, Kranj 12, Radovljica 5, Ljubljana 1; relativno pa največ, namreč 87·1⁰/₀, Novo Mesto; 84·2⁰/₀ Črnomelj, 75⁰/₀ Logatec, 72·4 Ljubljanska okolica, 72·2⁰/₀ Postojina, 62·9⁰/₀ Kočevje, 60⁰/₀ Krško, 57·6⁰/₀ Kamnik, 56·5⁰/₀ Litija, 35·3⁰/₀ Kranj, 20—⁰/₀ Radovljica in 12·5⁰/₀ Ljubljana.

Odkar je izšla k državnemu šolskemu zakonu novela, je telovadba na javnih ljudskih šolah obvezni predmet za dečke, ne pa za deklice. Popisovanje ljudskih šol z leta 1890. je dognalo, da se je omenjenega leta poučevala telovadba na 14.165 javnih ljudskih šolah, to je na 80·4⁰/₀ skupnega števila. V koliko so se v telovadbi poučevali dečki in deklice, se ni posebej dognalo. Primerjava med letom 1880. 1890. pa kaže, da pouk v telovadbi ne le ni nazadoval, marveč da se je močno razširil.

Le v Tirolski s Predarlško, v Dalmaciji in v Zgornji Avstriji je telovadba v zadnjem desetletji absolutno in relativno nazadovala, povsod drugod razun Galicije absolutno in relativno napredovala, v Galiciji pa absolutno napredovala in relativno jednaka ostala.

Po mestih in po trgih je telovadilo 88·1⁰/₀ javnih šol prosto in v vrstah; 58·9⁰/₀ na orodji, 31·6⁰/₀ v telovadnicah in 52·4⁰/₀ na odprtih telovadnih prostorih; po deželi je telovadilo 78·5⁰/₀ prosto in v vrstah, 18·7⁰/₀ na orodji, 2·2⁰/₀ v telovadnicah, 45·2⁰/₀ na prostih telovadnih prostorih; v obče pa 80·4⁰/₀ prosto in v vrstah, 34·5⁰/₀ na orodji, 7·9⁰/₀ v telovadnicah, 46·6⁰/₀ na odprtih telovadnih prostorih.

Na Kranjskem je telovadilo 271 ali 84·2⁰/₀ javnih šol prosto in v vrstah, 12 ali 3·7⁰/₀ na orodji, 20 ali 3·1⁰/₀ v telovadnicah, 29 ali 9·0⁰/₀ na odprtih telovadnih prostorih. Posebej pa se je telovadilo prosto in vrstah v Ljubljani, Postojini in Črnomlji na vseh šolah; v Krškem na vseh razun dveh, v Litiji na vseh razun treh, v Kočevji in Radovljici na vseh razun štirih, v Ljubljanski okolici in Logatecu na vseh razun petih, v Novem Mestu na vseh razun osmih, v Kranji na vseh razun devetih in v Kamniku na vseh razun najmanjših.

Na orodji so telovadile 4 šole v krškem glavarstvu, po dve v Ljubljani in v Postojini, po 1 v kranjskem, litijem, logaškem in radovljiškem glavarstvu.

Pet ljubljanskih šol je telovadilo po telovadnicah, istotako dve krški, in pa po jedna postojinska, logaška in črnomljska.

Sedem kočevskih šol je telovadilo na odprtih telovadskih prostorih dalje pet postojinskih, po 4 krške in litijske, po dve šoli v Ljubljani, Ljubljanski okolici in v Kamniku, po 1 v kranjskem, logaškem in radovljiškem glavarstvu.

Privatnih šol s poukom v telovadbi je bilo v Avstriji sploh 535 ali 54·6⁰/₀, in sicer po mestih in trgih 343 ali 58·5⁰/₀, po deželi 192 ali 48·9⁰/₀; na Kranjskem pa sploh 10 ali 55·6⁰/₀, po mestih in trgih 7 ali 63·6⁰/₀, po deželi 3 ali 42·9⁰/₀.

E. Lah.

(Dalje prih.)

Ukazi in odredbe šolskih oblastev.

Z. 1412

L. Sch. R. Aus Anlass des vorgekommenen Falles, dass eine Schulleitung wegen einer als portofrei declarierten Sendung der Bezirkslehrerbibliothek beanständet und zur Zahlung des tarifmässigen Portos verhalten wurde, wird dem k. k. Bezirksschulrath unter Hinweisung auf die h. ä. Erlässe vom 11. März 1872, Z. 274, 24. März 1875, Z. 404, 24. Jänner 1877, Z. 195 und 25. Mai 1880, Z. 881, inbetreff der portofreien Versendung von Büchern und Zeitschriften der Bezirkslehrerbibliothek an die Leitungen der öffentlichen Volksschulen und umgekehrt eröffnet, dass nach Massgabe des letzterwähnten Erlasses die Begünstigung der Portofreiheit nur Sendungen von Drucksorten pädagogischen und didactischen Inhaltes zukommt, Sendungen anderer literarischen Erzeugnisse aber sowie von Zeitschriften, welche nicht ausschliesslich pädagogischen Zwecken dienen, davon ausgeschlossen sind.

Der k. k. Bezirksschulrath wird daher aufgefordert, der Bezirkslehrer-Bibliothekscommission und den Schulleitungen die be-

stehenden Normen zur genauesten Darnachachtung in Erinnerung zu bringen.

K. k. Landesschulrath für Krain. Laibach, am 8. Juni 1894.

Für den k. k. Landespräsidenten:

Dralka.

Književnost.

Odgovor kritikovalcu knjižice „**Pouk o črtežih**“ v „Ljublj. Zvonu“. Omenjena knjižica je popularno znanstvena naprava, vsled tega opustilo se je strogo znanstveno razlaganje o izdelovanji zemljevidov, pač pa se je stvar omenila tako, kakor učencein nižjih šol razlagajo zemljevide in zemljevidna znamenja. Vsaj je obče znano, da so narisane gore na naših šolskih zemljevidih tako, kakor se vidijo iz ptičje perspektive. Kako se izdelujejo situvacijski črteži, razloženo je v knjižici na str. 5.

V pod. 13. na prilogi II. je res narisana le rezultat, to pa zaradi tega, ker prejšnje naloge v pod. 2, 3, 6, 7, 8, 9, 10, 11 popolnoma kažejo, kako se dobé sence. Na podlagi teh razprav bode pazljivi čitatelj lahko izdelal 13. nalogo, posebno če ima rezultat pred seboj. Trditev, da je pod. 1. na prilogi II. nepotrebna, ni nikakor utemeljena, ker napis tega oddelka se glasi „O senci“, torej je treba tudi omeniti, da je „padla senca“ večkrat sestavljena iz polne in polu-sence; vsaj kritikovalec precej potem očita, da je ta oddelek preskromen.

Na prilogi III. se perspektiva ne razlaga samo s perspektivnimi podobami, ampak v prvi vrsti s podobogledom. V knjižici beremo na str. 24. v 6. vrsti: „Vse te naloge kakor tudi sledeče se pojasnejo prav umljivo s podobogledom“. Tudi je podobogled na strani 22. natančno opisan in v pod. 1. preprosto narisana. Kritikovalčeva opazka, da je podobogled tako preprosta stvar, da si ga lahko vsak napravi sam, je popolnoma nepotrebna, ker se taisto bere v knjižici na str. 23. v 2. vrsti. Učenci krške meščanske šole naredili so podoboglede za vsako perspektivno nalogo. Na teh se naloga najprej razloži, potem se to nariše perspektivno na šolski tabli in naposled „podobe“, kakoršne vidimo na podobogledu oziroma podobogledni ravnini. Take razlage imamo tudi v pod. 16., 17., 18. in 21. na prilogi III. Gotovo je bolje, ako se učencem naloga pojasni na trojni način kakor na dvojni. S perspektivnimi podobami se razlaga že prej na prilogi I. projekcijsko risanje, glej pod. 2—6, 8, 12, 14; torej to pri razlaganju perspektive nikogar več ne moti. Na jednaki način razlaga perspektivo Grandauer v 12. zvezku svoje „Elementar-Zeichenschule“, seveda nekoliko prepovršno, ker je cela razprava o perspektivi tiskana na jedni strani. — V knjižici „Pouk o črtežih“ beremo tudi na str. 26. v 16. vrsti: „Vidni kot znaša pri normalnem očesu 30°—45°. Pri perspektivnem risanju jemljo navadno 45°, če tudi vsled tega nastane mala napaka.“

Perspektivna terminologija, ki jo bode kdaj skoval kak veleum brez šumevcev (č, š, ž), gotovo ne bode slovenska. Mar li narodne besede „dvorišče, ognjišče, zemljišče, prenočišče, ležišče, stražišče i. t. d.“ tako težko izgovarjamo? Pri sestavljanji terminologije za kateri koli predmet, treba se ozirati na narodno govorico in sorodne jezike!

Kritikovalčev oklepaj pri besedi „natis(ek)“ mi je uganjka, ker take besede ni v celi knjižici. Tudi se „Pouk o črtežih“ pojasnjuje z 59. podobami in ne z 39., kakor piše kritikovalec.

Jos. Bezljaj.

L i s t e k.

Kaj je učitelj?

(Dalje).

Dežuje. Glej — ta ima dežnik za pol sveta, in se zaman trudi, da bi ga odprl. „Stori še to, stori!“ misliš si, pa jim odpiras še dežnike.

Šolska oblastva postavile so učitelja ob njenem za profosa, in če kaznuješ učenca in ga zapreš, pridržiš tudi samega sebe. Žalostne so iste ure, če tudi jih v delo porabiš, a nekoč sem se pa skrivaj prav iz srca smejal.

Sedel sem za šolsko mizo ter popravljaj zvezke, pred seboj pa sem imel jetnika. Kmaló je začel glasno govoriti, da sem postal pozoren nanj, in tu podajem njegov monolog nespremenjen po „stenografičnem zapisniku“:

„Oh jej — al bom šov že kej kmav dam? — Oh jej al bi šov že kej rad dam! Oh jej ja, al sem že vačen! — Oh jej ja — al me bojo mama nabil! — Oh jej-deta ja, drug že krave pasejo, jest pa še v šol sedim! — Oh jejdeta ja — al me že trebuh boli! — Oh jej ja — povejte no, kedaj bom šov že dam! — Povejte no, če bom šov že kej kmavej dam! — Če ne bom pa kar tako šov! — O jest grem kar dam! — Doma porečejo: kod se pa potepaš? — Me bote pa raj mejhen po rok udar! — pa še jutř če vočte! — Jelte k še tistle zvezek spišete, pa bom šov — jelte! Kar steku bom, pa bom naankrat doma!“

Človek bi mislil po njegovih žalostnih tožbah, da sem ga imel 2—3 ure priprtega, toda bil je zaprt vsega vkup le pol ure. A bil je „prefriganec“, ki ni imel jezička za molčanje, ampak ga je znal izkoriščevati.

Da je učitelj eminenten razširjevalec salonske kulture, naj vam svedoči ta-le slučaj: Pred ukom, ko so se shajali učenci, opazoval sem iste, kolikor mogoče skrivaj skozi prste, naslonjen na mizo. Tu pride novodošlec do svoje klopi ter pozove pri kraji sedečega, da se mu umakne. „Prikloni se mi“, zašepeče mu zadnji. Oni pa se mu molče prikloni tako resno, tako čestitljivo, kot da bi se bil kretal pred gospodo — na kar mu je bil ustop v klop milostno dovoljen.

Kaj pa zahteva občina od tebe? — Mnogo, mnogo, a v prvej vrsti, da si policaj za vso župnijo. Ti skrbi, da nihče jabolk ne krade, kamenja ne meče, ne kolne, ne psuje — če prav odrasli v vseh teh „čednostih“ z najboljšim vzgledom svetijo. — — Če pa učenec le napačno stopi, takoj kriči vse: „To je šola, da se Bogu usmili!“

V cerkvi svete tetke tako pobožno dremljejo in se strički tako bogoslužno pogovarjajo, da so pa otroci mirni kot jagnjeta, zato je pa — — šomašter tu!

Občanom pa piši še pobotnice, temu preberi „verlodengo“, unemu celo „urtel“, temu hodi svetovalec v sadjarstvu, onemu obreži, cepi drevo i. t. d.

Pa koliko je še častnih, pa tudi veločastnih opravil, ki se zahtevajo od učitelja!

In učitelj je mnogokrat pravi pravcati „grešni kozel“ ne samo na deželi, ampak tudi pri ostalem svetu. Vojaki zgodovine ne znajo. Kdo je kriv? — Učitelj! — Da veš: počuj zgodovino po tako vrleji metodi, da ostane dečkom za vse večne čase v njihovej buči.

Višje oblasti pa zahtevajo še, da si vzgleden vrtnar, knjižničar i. t. d. Izvoljenci so seveda še vrhu vsega tega ročni mizarji, umni rezbarji in modeleurji ali celo odlični póparji. Posebno pa paznim očesom čuvaj, da se ti ne priklatijo morilke, kakor: davica, osepnice, trahom, kolera — v tvoj šolski okoliš, da jim pravočasno zagrmíš: Stoj! — ter pokličeš v potrebi še žandarmerijo na pomoč.

Č.

(Dalje prih.)

Naši dopisi.

Iz okolice ljubljanske. Okrajna učiteljska konferencija za okolico ljubljansko bode dne 16. mal. srpana t. l. v I. mestni deški šoli v Ljubljani.

Poleg vsakoletnih običajnih točk je na dnevnem redu poročilo g. Fran Črnagoja, učitelja v Šmartnem pod Šmarno Goro: „O kulturi cvetlic na šolskem vrtu“.

Dalje je tudi volitev dveh zastopnikov v c. kr. okrajni šolski svet za šestletno dobo počenši z 1. prosincem 1895.

Z Barja. (Tovarišem iz 1884. leta!) Tovariši! Deset let bode letos minulo, kar smo končali svoje študije in stopili v svet, kot novodobni apostoli in misijonarji omike.

Prej smo se štiri leta skupaj trudili, složno prenašali vse „kalamitete“, katerih je dijaško življenje tako polno, bratsko smo pomagali drug drugemu v zadregah in ljubeznjivo smo se podpirali med seboj. Štiri in trideset nas je bilo — število, kakoršnega pripravnica še ni in ne bo imela — a vsi smo bili — jeden. Prava bratovska ljubezen nas je družila in ta ljubezen se ni v teku desetih let prav nič zmanjšala. Ko smo se po maturi poslavljali, segli smo si v roko s zavestjo, da nas osoda ne privede nikoli več vseh skupaj in res je to nemogoče, ker je nam nemila smrt pobrala že štiri kolege, ti so: Čuden, Hočevnar, Mihalič in Perko. Z nekaterimi od teh se po maturi nismo več videli in se ne bomo več na tem svetu. Mnogo je pa še družih, kateri se niso v vseh desetih letih nikdar sešli. Tovariši, prepričan sem, da goji vsakdo željo, zopet jedenkrat sestati se s svojimi nekdanjimi součenci.

Snidimo se torej letos, praznujoč desetletnico svojega službovanja v beli Ljubljani, da si zopet jedenkrat po dolgem časi stisnemo bratsko roko in ponovimo prijateljstvo. Domenil sem se z našima tovarišema Reichom in Šiffrjem, kateri vsi službujemo v bližini Ljubljane, in oba sta se takoj pripravnim izrekla z manoj storiti vse potrebne korake, da bi se ta slavnost kolikor mogoče dobro izvršila. Sklenili smo naslednje in dajemo s tem svoje predloge dragim tovarišem v pretres.

1. Sestanek naj bode prvi četrtek v vel. srpanu t. j. 2. vel. srpana, in sicer v vel. srpanu za to, ker so takrat skoraj povsod počitnice; v četrtek pa zato, da se sestanka udeleži lahko tudi tisti, kateri ima takrat še šolo.

2. Program sestanku naj bode:

a) Zjutraj skupen zajutek.

b) Dopoldne „requiem“ za umrle tovariše.

c) Opoldne skupen obed.

d) Popoldne izlet, o katerem se lahko med obedom sklepa.

3. K slavnosti se vabijo vsi oni, kateri so bili z nami v dotiki in so maturirali nekaj let prej ali kasneje in sploh vsi tovariši v daljšem in ožjem pomenu besede.

4. Kar bi bilo stroškov (kakor za mašo itd.) poravnajo naj se od vseh desetletnico praznujočih v enakih delih.

To niso nikakor definitivni sklepi. Spremenili se bodejo, kakor bode večina zahtevala in želela. Da bode mogoče vse pravočasno vrediti, prosim vse one tovariše, kateri so zato, da praznujemo desetletnico in se je mislijo gotovo udeležiti, da mi blagovoli jo to naznaniti in svoje misli in želje glede časa in programa sporočiti.

Na Barji, 21. rožnika 1894.

Janko Likar.

Društveni vestnik.

Iz Ljubljane. Odbor vdovskega učiteljskega društva je sklenil v seji dne 5. mal. srpana, da bode letošnji občni zbor dne 4. kimovca ob 9. uri dopoldne v dvorani

II. mestne deške šole na Gozjovi cesti. Pred zborovanjem bode običajna sv. maša v cerkvi sv. Jakoba, kojo bode služil društveni predsednik, mil. prost, g. dr. Anton Jarc. V isti seji sta se v društvo sprejela gg. Jožef Rustija, nadučitelj v Košani in Jožef Ažman, učitelj na Breznici, ker sta zadostila zakonitim predpisom. Glede zaostalih dolžnikov se je sklenilo, da se jih še enkrat resno opozori, da vsaj v tekočem meseci spolnijo svoje dolžnosti.

Tajnik.

Iz radovljiškega okraja. Učiteljsko društvo za radovljiški okraj ima svoj letni občni zbor dne 26. julija t. l. ob 11. uri dopoldne v šolskem poslopji na Bledu z naslednjim vspešnim: 1. Nagovor podpredsednika. 2. Poročilo tajnikovo o društvenem delovanju preteklega leta. 3. Poročilo blagajnikovo o društvenem premoženju. 4. Volitev dveh pregledovalcev računov. 5. Volitev društvenega odbora za prihodnje leto. 6. Posameznih nasveti in predlogi. K obilni udeležbi uljudno vabi *odbor.*

Iz logaškega okraja. Vabilo k sedmemu glavnemu zborovanju „društva učiteljev in šolskih prijateljev okraja logaškega“, katero se bode vršilo v Žireh dne 31. julija ob 11. uri dopoldne v šolskem poslopji. Vspeš: I. Poročilo o društvenem delovanju. II. Poročilo blagajnikovo in volitev treh pregledovalcev računov. III. Volitev 5 udov v društveno vodstvo. IV. Določitev letnega doneska za prave in podporne člane. V. Dopisa „Zaveze slov. učiteljskih društev“ z dne 15. januarja t. l. tikajoča se: a) Ali se zida v Ljubljani učiteljski dom ali konvikt, ali učiteljski dom združen s konviktom? b) Ali želi učiteljstvo navodila radi deželne razstave od vis. c. kr. dež. šolskega sveta? VI. Volitev delegatov k občnemu zboru „Zaveze slov. učitelj. društev“. VII. Nasveti in želje.

Pred občnim zborom ob 9. uri zjutraj sv. maša zadušnica za pokojnim tovarišem Fr. Schmidt-om potem razkritje nagrobnega spomenika.

Opomba: Po občnem zboru skupni obed. Po obedu peškorakanje na Rovte. Med potom ogled „Matjaževih kamer“. Iz Rovt vožnja na pripravljenem vozu v Dol. Logatec.

Iz postojnskega okraja. Osma glavna skupščina učiteljskega društva za postojnski šolski okraj bo v torek 7. avgusta 1894 točno ob enajstih uri dopoldne v šolskem poslopji v Vipavi. Da je skupščina sklepčna, mora biti najmanj jedna tretjina pravih društvenikov pričujoča. Dnevni red glavne skupščine je: 1. Nagovor društvenega predsednika. 2. „Učitelj-orgljavec, — učitelj neorgljavec,“ referent g. Rustija. 3. „Ali bi ne bilo času primerno ustanoviti deželne oziroma okrajne učiteljske bolniške zadruge“, referent g. Trošt. 4. Poročilo o društvenem delovanju preteklega leta, referent g. Zaman. 5. Blagajnikovo poročilo: a) o dohodkih in troških, b) o sprejetih društvenikih, c) o izključenju društvenikov, d) o potnini gosp. delegatov k zborovanju „Zaveze“ v Gorico dne 15. avgusta 1894. 6. Volitev treh pregledovalcev računa. 7. Določitev kraja devete glavne skupščine. 8. Pismena volitev petih udov v presojevalni knjižnični odsek. 9. Pismena volitev sedem odbornikov v društveno vodstvo. 10. Razni predlogi in nasveti.

Vodstvo učiteljskega društva za Postojnski šolski okraj v Trnovem,
dné 5. mal. srpana 1894.

Martin Zarnik,
predsednik.

Davorin Judnič,
tajnik.

V e s t n i k.

Osobne vesti. Učitelj-voditelj jednorazrednice v Beli Peči, g. *Alfred Eisenhut*, je imenovan def. nadučiteljem in učiteljica pri Sv. Marjeti, gđe. *Ana Rauscher pl. Steinberg*, za drugo učiteljsko mesto na razširjeni dvorazrednici v Beli Peči. Gđe. *Ana Petrovčič*, podučiteljica v Podsredi na Štajerskem, je dobila stalno drugo učiteljsko mesto v Sinledniku. Dosedanja začasna učiteljica gđe. *Ivana Furlan* je imenovana kot definitivna učiteljica za četrto učiteljsko mesto v Senožečah. G. *Teodor Josin*, II. učitelj v Postojini, je dobil učiteljsko službo na Dunaji.

Zrelostne izpite na učiteljski v Ljubljani je delalo 19 kandidatov; izmed teh trije niso bili zreli spoznani.

Za učiteljski konvikt je poslal g. Janko Nep. Jeglič, nadučitelj pri Sv. Križu 24 K. To svoto so zložili pri letošnji okrajni učiteljski konferenciji litijskega okraja dne 3. l. m. gg. okrajni glavar, okrajni šolski nadzornik in vsi učitelji. Slava zavednim učiteljem litijskega okraja!

Knjige Pedagoškega društva. „Pouk o črtežih“ in „Nazorni nauk“ so se ravnokar razposlale in sicer vsem udom, ki so plačali letnino za l. 1893. oziroma 1894.

Gg. poverjeniki so prošeni, letnino tudi za tekoče leto nabirati. Pedag. društvo izdalo bo za to leto še jedno knjigo, katera izide o Božiču. *Odbor.*

Poziv k duhovnim vajam za učiteljice! Kakor lansko leto vršile se bodo tudi letos v uršulinskem samostanu v Ljubljani duhovne vaje za učiteljice pod vodstvom prečast. gosp. očeta V. Loinger-ja. Začetek 2. kimovca ob 6. uri zvečer. Dnevni red je isti, kakor pri prvih duhovnih vajah. Srčno veselje vseh 46 lanskih udeleženk bi bilo, ko bi se število letos povečalo. Zlati nauki iz ust neutrudljivega gospoda bodo izdatno krepilo za naš težavni in odgovornosti polni poklic!

Udeležanke naj se oglašijo v pravem času pri čast. samostanski prednici M. Antoini Murgel v Ljubljani.

Na svidenje 2. kimovca 1894.

Češka šolska Matica je ustanovila že svojo 100. šolo. Živelja ona in njena sestra naša dična „družba sv. Cirila in Metoda“!

Subvencija. Visoko c. kr. ministerstvo za uk in bogočastje je dovolilo v prosepah ljudskošolskih kmetijskih tečajev in šolskih vrtov na Kranjskem za tekoče šolsko leto 300 gld. subvencije.

Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Št. 1544

in š. sv. Na l. mestni petrazredni deški ljudski šoli v Ljubljani je stalno popolniti na novo osnovano osmo učno mesto z letno plačo 500 gld., stanarino 80 gld. in zakonitimi starostnimi dokladami po 40 gld.

Pravilno opremljene prošnje je po predpisanem potu do 31. dne mal. srpana 1894. l. vložiti pri podpisanim šolskem oblastvu.

Prednost imajo caeteris paribus zvedeni šolski vrtarji.

C. kr. mestni šolski svet v Ljubljani, 1. dan mal. srpana 1894.

Št. 582

o. š. sv. Na ljudski šoli pri Devici Mariji v Polji, ki se bode razširila s pričetkom šolskega leta 1894/95. v štirirazrednico, razpisuje se v stalno nameščenje III. mesto z dohodki III. plačilne vrste, oziroma IV. mesto z dohodki IV. plačilne vrste; zadnje mesto tudi začasno.

Pravilno opremljene prošnje je predpisanim pôtém do 5. vel. srpana semkaj vlagati

C. kr. okrajni šolski svet okolice Ljubljane, dne 5. mal. srpana 1894.

Št. 1396

o. š. sv. Na trirazredni ljudski šoli v Št. Rupertu je stalno popolniti tretje učno mesto s 450 gld. letne plače.

Pravilno opremljene prošnje je predpisanim pôtém semkaj vlagati do 25. mal. srpana 1894.

Št. 1479. Na dvorazredni ljudski šoli v Šmarjetu je stalno ali začasno popolniti drugo učno mesto s 450 gld. letne plače.

Pravilno opremljene prošnje je zakonitim pôtém semkaj vlagati do 7. vel. srpana 1894.

C. kr. okrajni šolski svet v Krškem, dne 9. mal. srpana 1894.

Št. 900

o. š. sv. V Kranjskem šolskem okraji so razpisane nastopne učiteljske službe:

1. drugo učno mesto z dohodki III., eventualno tretje in četrto učno mesto z dohodki IV. plačilnega razreda na štirirazredni dekliški ljudski šoli v Kranji v stalno umestitev;

2. drugo učno mesto na dvorazrednici v Šmartnem pri Kranji z dohodki IV. plačilnega razreda in z jedno sobo v stanovanje za žensko učno moč v stalno umestitev;

3. mesto učitelja-voditelja na jednorazrednici v Dražgošah z dohodki IV. plačilnega razreda, s postavno opravičnostjo in prostim stanovanjem v stalno ali začasno umestitev;

4. mesto učitelja-voditelja na jednorazrednici v Zabnici z dohodki IV. plačilnega razreda, s postavno opravičnostjo in prostim stanovanjem v stalno ali začasno umestitev;

5. mesto učitelja-voditelja na jednorazrednici v Zalemlogu z dohodki IV. plačilnega razreda, s postavno opravičnostjo in prostim stanovanjem v stalno ali začasno umestitev.

Pravilno opremljene prošnje je predpisanim potem semkaj vlagati do konca meseca malega srpana.

C. kr. okrajni šolski svet v Kranji, dné 5. mal. srpana 1894.

Št. 399

o. š. sv. V kamniškem šolskem okraju so sledeče učiteljske službe začetkom prihodnjega šolskega leta popolniti:

1.) Služba nadučitelja na dvorazrednici v Dobu z letno plačo 500 gld., z doklado 50 gld. in prostim stanovanjem.

2.) Služba učitelja voditelja na jednorazrednici v Zalogu z letno plačo 450 gld., z doklado 30 gld. in prostim stanovanjem.

3.) Četrto učiteljsko mesto na četirirazredni deški šoli v Kamniku z letno plačo 450 gld.

Dotične prošnje naj se predpisanim potem do konca meseca mal. srpana tusem vložijo.

C. kr. okrajni šolski svet v Kamniku, dné 11. mal. srpana 1894.

Št. 965

o. š. sv. Na dvorazrednici v Linfeldu je stalno ali začasno popolniti z moško učno močjo drugo učno mesto s prijemki IV. plačilne vrste.

Pravilno opremljene prošnje je zakonitim potem v štirih tednih semkaj vlagati.

C. kr. okrajni šolski svet v Kočevji, dné 12. mal. srpana 1894.

Št. 681

o. š. sv. V postojnskem šolskem okraju popolniti so stalno oziroma začasno sledeča mesta:

1.) na z bodočim šolskim letom petrazredni ljudski šoli v Postojini učno mesto II. oziroma III. plačilnega razreda;

2.) na jednorazrednici v Studenem mesto učitelja-voditelja z dohodki III. plačilnega razreda in prostim stanovanjem;

3.) na jednorazrednici v Podkrajci mesto učitelja-voditelja z dohodki IV. plačilnega razreda in prostim stanovanjem.

Dotične prošnje so predložiti semkaj do dné 2. vel. srpana 1894.

C. kr. okrajni šolski svet v Postojini, dné 8. mal. srpana 1894.

Št. 497

o. š. sv. V črnomeljskem šolskem okraju razpisane so nastopne učiteljske službe v stalno oziroma začasno nameščenje in sicer:

1.) Služba učitelja-voditelja na jednorazrednici v Radovici z letno plačo 500 gld., doklado 30 gld. in prostim stanovanjem.

2.) Služba učitelja-voditelja na jednorazrednici v Gribljah z letno plačo 450 gld., doklado 30 gld. in prostim stanovanjem.

3.) Služba učitelja-voditelja na jednorazrednici v Božjakovem z letno plačo 450 gld., doklado 30 gld. in prostim stanovanjem. Šola ima novo napravljen velik lep vrt za trto in sadjerejo.

Prošnje vlagati je do 25. mal. srpana pri c. kr. okr. šol. svetu v Črnomlju.

Št. 521. Na trirazrednici v Semiču razpisano je II. učiteljsko mesto z letno plačo 500 gld. v stalno oziroma začasno nameščenje.

Prošnje vlagati je predpisanim potem do 29. mal. srpana pri c. kr. okr. šol. svetu v Črnomlju.

C. kr. okrajni šolski svet v Črnomlju, dné 10. mal. srpana 1894.

Listnica uredništva. Sl. c. kr. okr. š. svet v Voloskem: Uradne razpise učiteljskih služb objavljamo brezplačno.

Preselitev uredništva. Uredništvo našega lista se bode preselilo dné 1. vel. srpana v Šubičeve ulice šte. 1, kamor naj se blagovolijo pošiljati vse pošiljatve.

Izdavatelj in lastnik: Slovensko učiteljsko društvo v Ljubljani.

Tisek R. Miličeve tiskarne v Ljubljani.